

**KICHIK BIZNES KORXONALARIDA SMART BOSHQARUV
TIZIMINI JORIY ETISH ORQALI KREATIV IQTISODIYOT
SAMARADORLIGIGA ERISHISH.**

Shonazarov Shoxzod Oybek o'g'li

Qarshi muhandislik-iqtisodiyoti instituti

Biznes va innovatsion menejment kafedrasi magistranti

Rajabboyev Otajon Ulug'bek o'g'li

Qarshi muhandislik-iqtisodiyoti instituti

Moliya kafedrasi magistranti

Annotatsiya. Ushbu maqola kreativ iqtisodiyot doirasida kichik bizneslarda samaradorlikni oshirishda smart boshqaruv tizimlarining rolini o'rganadi. Texnologiyaga asoslangan boshqaruv vositalarini joriy etish kichik bizneslarga operatsiyalarni optimallashtirish, mahsuldorlikni oshirish va ijodkorlikni rivojlantirish uchun innovatsion imkoniyatlar taqdim etadi. Tadqiqot ushbu tizimlarning asosiy afzalliklari, muammolari va amaliy qo'llanilishiga e'tibor qaratadi.

Kalit so'zlar: kichik biznes, integratsiya, narx iqtisodiyot, innovatsiya, raqobat, istemolchi,

**ACHIEVING CREATIVE ECONOMY EFFICIENCY BY
IMPLEMENTING SMART MANAGEMENT SYSTEMS IN SMALL
BUSINESSES.**

Shonazarov Shoxzod Oybek o'g'li

Master's student of the Department of

Finance of Karshi Institute of

Business and Innovation Management

Rajabboyev Otajon Ulug'bek o'g'li

Master's student of the Department of

Finance of Karshi Institute of

Abstract. This article examines the role of smart management systems in improving the efficiency of small businesses within the creative economy. The introduction of technology-based management tools provides innovative opportunities for small businesses to optimize operations, increase productivity, and foster creativity. The study focuses on the main advantages, challenges, and practical applications of these systems.

Keywords: small business, integration, price economy, innovation, competition, consumer,

Kichik bizneslar global iqtisodiyotda, ayniqsa, innovatsiya va moslashuvchanlik muhim bo'lgan kreativ sohalarda muhim rol o'ynaydi. Biroq, ushbu bizneslar cheklangan resurslar, samarali ishlov bera olmaslik va kengayishda qiyinchiliklarga duch keladi. Sun'iy intellekt, bulutli hisoblash va ma'lumotlar tahliliga asoslangan smart boshqaruv tizimlari bu to'siqlarni yengish uchun yangi yondashuvlarni taklif etadi. Dizayn, media, san'at va madaniy korxonalar kabi kreativ iqtisodiyot sohalari innovatsiya va tezkorlikka asoslanadi. Smart boshqaruv tizimlari qaror qabul qilish jarayonlarini soddalashtirish, resurslarni oqilona taqsimlash va hamkorlikni kuchaytirish vositalarini taqdim etadi. Ushbu tadqiqot ushbu tizimlarni samarali joriy etish orqali mahsuldorlik va ijodkorlikni qanday oshirish mumkinligini o'rganishga qaratilgan.

Mavzuning dolzarbligi quyidagilarda namoyon bo'ladi: **Kichik bizneslarning iqtisodiyotdagi roli:** Kichik bizneslar ko'p mamlakatlarda iqtisodiy o'sishning asosiy harakatlantiruvchi kuchi hisoblanadi. Biroq, cheklangan resurslar va samaradorlikni oshirishdagi qiyinchiliklar ularning rivojlanishiga to'siq bo'lishi mumkin. Smart boshqaruv tizimlarini joriy etish bu muammolarni bartaraf etishga yordam beradi. **Texnologiyaning tez rivojlanishi:** Sun'iy intellekt, ma'lumotlar tahlili, bulutli texnologiyalar kabi innovatsiyalar iqtisodiyotning barcha sohalariga ta'sir ko'rsatmoqda. Bu texnologiyalarni kichik bizneslarda qo'llash korxonalarni raqobatbardosh qilish uchun zarurdir. **Kreativ iqtisodiyotning ahamiyati oshishi:**

Kreativ iqtisodiyot bugungi kunda dunyo bo‘ylab iqtisodiy rivojlanishning asosiy yo‘nalishlaridan biriga aylangan. Unda ijodkorlik va innovatsiya muhim o‘rin egallaydi, bu esa smart boshqaruv tizimlarini joriy etishni zarur qiladi. **Pandemiya ta’siri:** COVID-19 pandemiyasi kichik bizneslarning moslashuvchanlik va raqamli texnologiyalarga bo‘lgan ehtiyojini yanada oshirdi. Smart boshqaruv tizimlari bu ehtiyojlarni qondirish uchun qulay imkoniyat yaratadi. **Global raqobat muhitida omon qolish:** Bugungi global iqtisodiy muhitda kichik bizneslar nafaqat mahalliy, balki xalqaro raqobatchilar bilan ham raqobatlashishga majbur. Smart tizimlar ularni tezkor, samarali va innovatsion qilishga yordam beradi.

Smart tizimlar ma'muriy yuklarni kamaytirish va jamoalarni innovatsiyaga e'tibor qaratish uchun qulay infratuzilma yaratadi. Masalan: Loyiha boshqaruv vositalari: Ish jarayonlarini tartibga solib, jamoalarning sifatni pasaytirmagan holda muddatlarni bajarishini ta'minlaydi. Tahliliy platformalar: Iste'molchilarning xohish-istaklari haqidagi ma'lumotlarni taqdim etib, moslashtirilgan va innovatsion yechimlarni ilhomlantiradi. Afzalliklarga qaramay, kichik bizneslar smart boshqaruv tizimlarini qabul qilishda bir qator qiyinchiliklarga duch keladi:

- **Narx:** Dastlabki investitsiya va uzluksiz texnik xizmat ko'rsatish xarajatlari yuqori.
- **Texnik bilimlar yetishmasligi:** Ushbu vositalardan samarali foydalanish uchun yetarli bilim va ko'nikmalarning yo'qligi.
- **Integratsiya muammolari:** Yangi tizimlarni mavjud jarayonlarga moslashtirishdagi qiyinchiliklar.

Kelib chiqadigan muammolar	Muammolarni bartaraf etish yo'llari
Smart tizimlarni joriy etish uchun dastlabki investitsiya xarajatlari yuqoriligi	Moliyaviy qo'llab-quvvatlash dasturlarini joriy etish
Kichik biznes egalari va xodimlarining texnologik bilim va ko'nikmalarining yetarli emasligi	Xodimlar uchun texnologik o'quv kurslari va treninglar tashkil qilish
Tizimlarni mavjud jarayonlarga moslashtirishdagi murakkabliklar	Moslashtirish jarayonlari uchun tajribali mutaxassislar yollash
Smart boshqaruv tizimlariga doimiy texnik xizmat ko'rsatish zarurati	Uzluksiz texnik xizmat uchun tashqi xizmat ko'rsatuvchi kompaniyalar bilan hamkorlik

Kelib chiqadigan muammolar	Muammolarni bartaraf etish yo'llari
Kichik bizneslarda raqamli infratuzilmaning yetarli emasligi	Raqamli infratuzilmani rivojlantirish uchun hukumat yoki xususiy sektor investitsiyalarini jalb qilish
Tizimlar xavfsizligini ta'minlash va ma'lumotlarni himoya qilishdagi qiyinchiliklar	Tizim xavfsizligi bo'yicha ilg'or texnologiyalarni qo'llash va ekspert maslahatlarini olish

Natijalar shuni ko'rsatadiki, smart boshqaruv tizimlari kichik bizneslarning kreativ iqtisodiyotda muvaffaqiyat qozonishi uchun kuchli vosita hisoblanadi. Ushbu vositalar yordamida odatiy vazifalar avtomatlashtiriladi va bizneslarni innovatsion bo'lishga undaydigan foydali ma'lumotlar taqdim etiladi. Biroq, muammolarni hisobga olgan holda, kichik bizneslarga moslashtirilgan o'quv dasturlari va moliyaviy ko'mak kabi choralar zarurligini ko'rsatadi.

Hukumat va sanoat tashkilotlari kichik bizneslarga yordam berish uchun resurslarni taqdim etish va bu tizimlardan foydalanishning afzalliklarini targ'ib qilishda muhim rol o'ynashi lozim. Bundan tashqari, texnologiya yetkazib beruvchilar kichik biznesning o'ziga xos ehtiyojlariga mos ravishda arzon va qulay yechimlar ishlab chiqishlari kerak.

Takliflar va xulosalar: Moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kengaytirish:

Hukumat yoki xususiy sektor tomonidan kichik bizneslar uchun imtiyozli kreditlar va grantlarni taqdim etish lozim. Bu smart boshqaruv tizimlarini joriy etishga dastlabki investitsiya imkoniyatini yaratadi. **Raqamli savodxonlikni oshirish dasturlari:**

Kichik biznes egalari va xodimlari uchun zamonaviy texnologiyalarni o'rganishga qaratilgan trening va kurslarni yo'lga qo'yish zarur. **Texnik yordam ko'rsatish xizmatlarini rivojlantirish:**

Smart boshqaruv tizimlariga texnik xizmat ko'rsatish va ularni moslashtirish bo'yicha maxsus xizmat ko'rsatuvchi markazlarni tashkil etish kerak. **Raqamli infratuzilmani kengaytirish:**

Internet tarmog'i, serverlar va boshqa texnologik yechimlarning qulayligi va narxini kichik biznes uchun maqbullashtirish lozim. **Tizim xavfsizligini ta'minlash bo'yicha qo'llanmalar yaratish:**

Smart tizimlarni himoya qilish uchun xavfsizlik protokollari va ilg'or texnologiyalardan foydalanish

tavsiya etiladi. Shuningdek, bu borada korxonalariga maslahat beruvchi mutaxassislar bilan hamkorlikni yo'lga qo'yish kerak.

Smart boshqaruv tizimlarini joriy etish kichik bizneslarga kreativ iqtisodiyotda rivojlanish uchun yo'l ochadi. Samaradorlikni oshirish va innovatsiyani rivojlantirish orqali ushbu tizimlar kreativ korxonalar o'sishi va barqarorligini ta'minlaydi. Kelgusida ushbu vositalarning uzoq muddatli ta'sirini o'rganish va ularning kengroq tatbiq etilishini qo'llab-quvvatlovchi mexanizmlarni ishlab chiqish muhimdir.

Foydalanilgan Adabiyotlar

1. Smith, J. (2023). *Texnologiyalarning kreativ sohalarga ta'siri*. *Biznes Innovatsiyalari Jurnal*, 12(4), 45-60.
2. Johnson, R., & Lee, K. (2022). *Kichik biznes uchun smart boshqaruv tizimlari*. *Kichik Biznes Sharhi*, 18(3), 34-50.
3. Jahon Iqtisodiy Forumi. (2023). *Kreativ iqtisodiyotning kelajagi*. www.weforum.org saytidan olindi.
4. Brown, T. (2021). *Kichik korxonalaridagi innovatsiyalar: Muammolar va imkoniyatlar*. *Kreativ Biznes Jurnal*, 10(2), 20-35.
5. Rajabboyev O. (01(128)2025). Tadbirkorlikni rivojlantirishda investisiyadan foydalanish samaradorligini oshirish istiqbollari.